

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2554 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 116 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,647คน รวมประชากรทั้งหมด 1,763 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2554 ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 116 คน ครูผู้สอนจำนวน 322 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 438 คน โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 25) ที่ระดับความมั่นใจ 95% และความคลาดเคลื่อน 5%

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ ที่	กลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	ผู้บริหารสถานศึกษา	116	116
2	ครูผู้สอน	1,647	322
	รวม	1,763	438

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ต่อเดือน ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในหน้าที่ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ใน 6 ด้าน ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 50 ข้อ

1. พฤติกรรมการมุ่งประสงค์ จำนวน 8 ข้อ
2. พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม จำนวน 8 ข้อ
3. พฤติกรรมการมองการณ์ไกล จำนวน 8 ข้อ
4. พฤติกรรมการมีคุณธรรมและจริยธรรม จำนวน 8 ข้อ
5. พฤติกรรมการวางแผน จำนวน 10 ข้อ
6. พฤติกรรมการมุ่งสัมพันธ์รายบุคคล จำนวน 8 ข้อ

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale) ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำมาก
- 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำปานกลาง

2 หมายถึง มีภาวะผู้นำน้อย

1 หมายถึง มีภาวะผู้นำน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา ใน 7 ด้าน ประกอบด้วยคำถามจำนวน 41 ข้อ ดังนี้

1. การวิเคราะห์หลักสูตร จำนวน 6 ข้อ
2. การวิเคราะห์ผู้เรียน จำนวน 6 ข้อ
3. การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ
4. การจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ
5. การประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ
7. การรายงานผลการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale) ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้า บทความเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์แล้วสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวิจัยครั้งนี้

2. พัฒนาแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ตามกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระและขอบเขตของงานวิจัย และดำเนินการจัดทำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับร่าง

3. นำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับร่าง เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การจัดหมวดหมู่ และการใช้ข้อความ รวมทั้งพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบ ปรับปรุง และแก้ไข

4. ปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อการวิจัยตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ ตรวจสอบและแก้ไข

5. นำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อความให้เหมาะสมครอบคลุมตามประเด็นที่ศึกษาวิจัย ได้แก่

5.1 คุณนพรัตน์ พุ่มเงิน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

5.2 คุณปริษา น้อยพ่วง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขาช้อย

5.3 คุณพัชรินทร์ เนื่องอัน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเนินรัก

6. ปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อการวิจัยตามผลการตรวจสอบ และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และคำนวณค่า IOC (Index of Item – Objective Congruence) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ผลการตรวจสอบได้ค่า IOC พบว่า ข้อคำถามมีค่าระหว่าง 0.67 – 1.00 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539 : 249)

7. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอต่อคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งก่อนนำไปทดลองเก็บข้อมูล

8. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำการทดลองมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามเท่ากับ 0.71

9. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วจึงนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เสนอหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสืออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยผ่านผู้บริหารสถานศึกษา พร้อมทั้งนัดหมายวันขอรับแบบสอบถามคืน โดยให้สถานศึกษาที่ตอบแบบสอบถามแล้ว นำใส่ตู้เอกสาร สถานศึกษาของผู้วิจัยที่ตั้งอยู่ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจนับ พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและเลือกใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา รายได้ต่อเดือน ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในหน้าที่ โดยคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1970 อ้างถึงใน วิชัย อุดมกุศลศรี, 2545 : 68) ตามรายละเอียดดังนี้
 - คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำมากที่สุด
 - คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำมาก
 - คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำปานกลาง
 - คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำน้อย
 - คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1970 อ้างถึงใน วิชัย อุดมกุศลศรี, 2545 : 68) ตามรายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีการของเพียร์สัน (Pearson - Coefficient Correlation)

การแปลค่าความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามเกณฑ์ของวิเชียร เกตุสิงห์ (2546 : 90) (ใช้ได้ทั้งทางบวกและทิศทางลบ)

ค่าสหสัมพันธ์ 0.00–0.20 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

ค่าสหสัมพันธ์ 0.21–0.40 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ค่าสหสัมพันธ์ 0.41–0.60 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ค่าสหสัมพันธ์ 0.61–0.80 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ค่าสหสัมพันธ์ 0.81–1.00 หมายความว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก